

Guide: Vilken färg bär du?

Givarguiden reder ut färgernas betydelse på olika band

Vi har alla sett dem, banden, eller *awareness ribbons* som det kallas internationellt. Det finns bland annat rosa, blå, grå, vita, lila, svarta, gula, röda, bruna, några som är flerfärgade och till och med en del mönstrade. Men vad betyder de olika färgerna? Givarguiden har satt ihop en guide som reder ut vilka band som finns i Sverige, vad färgerna står för och vilka organisationer som står bakom.

Då liknande initiativ finns över hela världen är det vanligt att samma band kan ha flera olika betydelser beroende på var man befinner sig. De organisationer du som givare kan ge ett bidrag direkt till – och som finns med i Givarguiden – har sina betyg (för parametrarna Demokrati, Ekonomi och Transparens) utsatta bredvid organisationsnamnet. Läs om Givarguidens betygssystem [här](#).

Finns det något annat band, eller ämne, du vill att vi skriver om får du gärna kontakta oss. Vi är givarnas intresseorganisation och genom Givarguiden vill vi hjälpa dig hitta en organisation som kombinerar de faktorer du tycker är viktiga. Det handlar både om vilken typ av verksamhet du vill stödja och var i världen du vill att ditt bidrag skall göra nytta.

Du hittar Givarguiden [här](#).

Innehåll

	Rosa Bandet Bröstcancer	3
	Bröstcancerföreningarnas Riksorganisation	3
	Cancerfonden	3
	Blå Bandet Prostatacancer	4
	Prostatacancerförbundet	4
	Lila Bandet Alzheimer	5
	DON'T FORGET ME + Alzheimerfonden	5
	Vita Bandet Våld mot kvinnor + Lungcancer	6
	UN Women Nationell kommitté Sverige	6
	Lungcancerförbundet Stödet	6
	Gula Bandet Stöd för Sveriges veteraner och soldater i utlandstjänst	7
	Sveriges Veteranförbund Fredsbaskrarna	7
	Röda Bandet HIV/AIDS	8
	Hiv-Sverige	8
	Andra band och deras betydelse	9

Rosa Bandet | Bröstcancer

Rosa Bandet kan vara det band som har starkast ställning här i Sverige och även det som har enhetligast betydelse världen över; den internationella symbolen för kampen mot bröstcancer.

Andra betydelser:

- Födelse i förtid och dess konsekvenser (USA)

Rosa Bandet startades 1991 i USA strax efter att Röda Bandet slagit igenom som symbol för kampen mot AIDS/HIV. Initiativtagare till Rosa Bandet var bland annat Evelyn Lauder från kosmetikföretaget Estée Lauder. Sedan starten har Rosa Bandet vuxit till en internationell folkrörelse och världen över ägnar organisationer, företag och privatpersoner oktober månad åt bröstcancerfrågan.

Det har ofta framförts kritik mot cancerdebattens ensidiga fokusering på just bröstcancer. Rosa Bandet i sig har inte kritiserats, men den ojämlika uppmärksamhet som kampanjen drar till sig i jämförelse med exempelvis prostatacancer – vilken både drabbar fler individer och har betydligt högre dödlighet än bröstcancer – väcker känslor.

– Pinkwashing –

Många företag har fått kritik för att utnyttja Rosa Bandet i marknadsförings-syfte; de använder symbolen i sin reklam, trots att de endast donerar en försumbar summa till ändamålet. Detta fenomen har döpts till "pinkwashing".

Bröstcancerföreningarnas Riksorganisation

www.bro.se

Bröstcancerföreningarnas Riksorganisation (BRO) har till uppgift att främja och tillvarata bröstcancerbehandlades intressen gällande behandling, vård och rehabilitering liksom de som löper risk att få bröstcancer på grund av ärftlighet. BRO har arbetat med Rosa Bandet sedan 1994 och deras rosa band kostar 20 kronor (siden) eller 40 kronor (metallpin). Det finns många fler Rosa Bandet-relaterade produkter som du kan beställa från deras [webbshop](#).

Du kan läsa mer om BRO i [Givarguiden](#), eller ge en gåva till PG 90 05 91-9.

Cancerfonden

www.cancerfonden.se

Cancerfondens vision är att besegra cancer. För att nå dit arbetar organisationen med forskningsfinansiering, påverkansarbete och kunskapsspridning. Cancerfonden har arbetat med Rosa Bandet sedan 2003 och deras rosa band kostar 25 kronor. Även Cancerfonden erbjuder många fler produkter relaterade till Rosa Bandet och du kan läsa mer om hela kampanjen [här](#). Du kan läsa mer om Cancerfondens i [Givarguiden](#), eller ge en gåva till PG 90 19 86-0.

Blå Bandet | Prostatacancer

I Sverige är Blå Bandet framför allt känt som prostatacancers motsvarighet till det Rosa Bandet. Blå Bandet finns även utomlands, men har flera accepterade betydelser världen över.

Andra betydelser:

- Barnmisshandel/Övergrepp mot barn (USA)
- Anti-rökning (Kanada, Japan)
- Motstånd till terroristorganisationen ETA (Spanien)
- Nykterhet (alternativ betydelse i Sverige)*

I mitten av 1990-talet hade både de rosa och röda banden visat på kommersiell framgång, och snart ville fler människor belysa även sina hjärtefrågor. Så kom Blå Bandet att bli en symbol för kampen mot prostatacancer. Rörelsen startade i USA, och finns fortfarande kvar. Blå Bandet har dock aldrig lyckats få lika starkt fäste som en del av de andra banden och dess betydelse skiftar i olika delar av världen.

*Nykterhetsrörelsen Blå Bandet bygger även den på en amerikansk förlaga och har funnits i Sverige ända sedan 1883. Namnet till trots, säljer de dock inga blå band. Du kan läsa mer på deras [hemsida](#).

– Mustascherna –

Blå Bandet har som nämnts flera skiftande betydelser. En anledning till bristande stringens kan vara p.g.a. **konkurrensen från mustascherna**; Movember, Mustasch-kampen, Blå Mustaschen osv. Initiativen – och konkurrenterna – är många!

Prostatacancerförbundet

www.prostatacancerforbundet.se

Prostatacancerförbundet är en riksorganisation med regionala och lokala patientföreningar som verkar för ökad kunskap om prostatacancer och bedriver stödverksamhet för drabbade och närstående. Prostatacancerförbundets blå band kostar 40 kronor (metallpin), du kan köpa den och fler Blå Bandet-relaterade produkter i organisationens [webbshop](#).

Du kan läsa mer om Prostatacancerförbundet i [Givarguiden](#), eller ge en gåva till PG 90 01 01-7.

Lila Bandet | Alzheimer

Listan över saker som Lila Bandet står för i olika delar av världen kan göras lång. Här i Sverige används det framför allt till uppmärksamhet kring Alzheimers, samt i viss mån Fibromyalgi.

Andra betydelser:

- Migrän (USA)
- Livmoderhalscancer (USA)
- Testikel-, prostata- och peniscancer (England)
- Fibromyalgi (alternativ betydelse i Sverige)

Lila Bandet har genom åren använts av en mängd organisationer för att uppmärksamma olika frågor och sjukdomar. De ovan nämnda är några av de vanligare – men betydelserna är många fler – och vilket syfte som fått starkast fäste beror på i vilket område man befinner sig. I Sverige är det idag kanske mest förknippat med Alzheimer och andra demenssjukdomar.

– Ombytta roller –

Som syns i listan över andra betydelser (till vänster) riktar sig Lila Bandet mot **kvinnlig cancer i USA**, medan det handlar om **manlig cancer i England**. Ska du bära lila, tänk då på vilken sida av Atlanten du befinner dig!

DON'T FORGET ME + Alzheimerfonden

www.dontforgetme.nu | www.alzheimerfonden.se

2011 startade DON'T FORGET ME i syfte att uppmärksamma Alzheimers (och övriga demenssjukdomar), vara en informationskälla, samlingspunkt och trygghet för anhöriga och sjuka. Konceptet har utvecklats och numera finns en rad lila produkter där pengarna går till projekt och demensforskning inom ramen för Alzheimerfondens arbete. Klicka [här](#) för att komma till Alzheimerfondens webshop.

DON'T FORGET ME samarbetar med Alzheimerfonden (vilka tar del av överskottet från försäljningen av Lila Bandet) men Givarguiden har inte granskat DON'T FORGET ME djupare.

Däremot kan du läsa mer om Alzheimerfonden i [Givarguiden](#), eller ge en gåva till PG 90 11 19-8.

Vita Bandet | Våld mot kvinnor + Lungcancer

Vita Bandet har genom åren använts i flera syften världen över. Idag i Sverige är det framför allt kampen mot våld mot kvinnor och lungcancer som bandet symboliserar.

Andra betydelser:

- Nykterhet (bl.a. Sverige, USA, Kanada, Australien, Nya Zeeland)*
- Säkert havandeskap och barnafödelse (bl.a. Sverige, USA, Bangladesh, Uganda, Indien)**

Vita Bandet har använts för att symbolisera olika syften, och flera av dessa har vuxit sig relativt stora. Idag i Sverige är det kanske mest aktuellt med två av dessa syften; våld mot kvinnor och lungcancer.

*Woman's Cristian Temperance Union (WCTU) är en kristen kvinno- och nykterhetsorganisation som funnits sedan 1874. Det började i USA, men spred sig snabbt ut i världen. Svenska Vita Bandet grundades 1897. Namnet till trots, säljer de dock inga vita band. Du kan läsa mer på deras [hemsida](#).

**White Ribbon Alliance är en ideell förening som arbetar för kvinnors rätt till vård och stöd innan, under och efter barnafödelse. Organisationen består av 13 nationalkommittéer och har funnits sedan 1999. Namnet till trots, säljer de dock inga vita band. Du kan läsa mer på deras [hemsida](#).

– Montreal Massacre –

På tvåårsdagen av "the Montreal Massacre" (i vilken 14 kvinnliga studenter sköts till döds och ytterligare 13 skottskadades av en 25-årig man, som sedan begick självmord) 1991 beslöt sig en **handfull män** säga ifrån mot våldet som drabbar kvinnor. Bara några veckor efter männens initiativ satt det vita bandet på hundratusen mäns jackor runtom i landet som alla ville visa sitt **avståndstagande mot våldet**.

UN Women Nationell kommitté Sverige

www.unwomen.se

UN Women Nationell kommitté Sverige är en ideell förening med uppdrag att samla in pengar till den internationella organisationen UN Womens arbete, påverka svenska beslutsfattare samt informera och utbilda om kvinnors rättigheter och jämställdhet. Organisationen säljer Vita Bandet till förmån för våld mot kvinnor (20 kronor styck). Beställ och läs mer [här](#).

Du kan läsa mer om UN Women i [Givarguiden](#), eller ge en gåva till PG 90 02 93-2.

Lungcancerförbundet Stödet

www.stodet.se

Lungcancerförbundet Stödet är en ideell organisation som finns till för alla som på något sätt drabbats av lungcancer, i första hand stöd till sjuka och anhöriga under den tunga

behandlingstiden. De erbjuder även patient- och anhörigrupper där människor kan få stöd, råd och hjälp. Organisationen säljer Vita Bandet-broscher till förmån för lungcancerforskning (50 kronor styck). Läs mer och beställ [här](#).

Gula Bandet | Stöd för Sveriges veteraner och soldater i utlandstjänst

Gula Bandet är troligen det äldsta av alla awareness ribbons. Det har, i olika former, använts flera hundra år för att visa saknad av någon som befinner sig långt borta, t.ex. ute i krig.

Andra betydelser:

- Stöd till utlandssoldater (USA, Danmark, Tyskland)
- Stöd till krigsfångar (Estland, Kuwait, Israel, Italien)
- Mot ungdomssjälv mord (Nya Zeeland, USA)

Gula Bandet är betydligt äldre än de andra banden. Redan 1917 gjordes upphovsrättsanspråk i USA för sången "Round her neck she wore a yellow ribbon" (Runt sin hals bar hon ett gult band), av George A. Norton. Texten handlade om kvinnor vilka bar gula band som en symbol för längtan efter sina män – vilka befann sig någonstans långt borta, till exempel i krig – och deras säkra hemkomst.

1949 kommer det stora genombrottet för det Gula Bandet; Argosy Pictures släpper västernrullen "She wore a Yellow Ribbon" med John Wayne och Joanne Dru i huvudrollerna. Sedan dess har Gula Bandet flitigt refererats till i såväl populärkultur som artiklar och reportage från krigszoner.

– Shakespeare –

Ursprunget till Gula Bandet har hävdats sträcka sig så långt tillbaka som 1500-talets England. I en gammal traditionell folksång – som även refereras till i Shakespeares 'Desdemona i Othello' – nämns vad som tros vara förlagan till dagens Gula Band.

Sveriges Veterantförbund Fredsbaskrarna

www.sverigesveteranforbund.se

Sveriges Veterantförbund Fredsbaskrarna (SVF) är en intresseorganisation som engagerar sig för alla veteraner, tillvaratar deras och anhörigas intressen, samt bevarar och utvecklar det kamratskap som grundats under tjänstgöring vid internationella militära insatser. Gula bandet kostar 25 kronor (metallpin) och överskottet kommer veteraner, personal i utlandstjänst samt deras anhöriga till del bland annat genom kris- och samtalshjälp. Läs mer och beställ [här](#).

Röda Bandet | HIV/AIDS

Röda Bandet var ett av de första banden som började säljas och är även ett av de mest kända. Idag är det en internationell symbol framför allt för kampen mot HIV och AIDS.

Andra betydelser:

- Drogmissbruk (USA)
- Rattfylleri (USA)
- Tilldelas andraprisvinnare i tävlingar (Kanada)
- Hjärtsjukdomar (Kanada)

1991 initierade den New York-baserade organisationen Visual AIDS ett projekt där de förde samman konstnärer i syfte att skapa en stödsymbol för det ökande antalet hivsmittade personer i USA. Konstnärerna inspirerades av det Gula Bandet (se ovan), och projektets mynnade i det Röda Bandet; en färg som skulle symbolisera blod, passion och kärlek.

I slutet av 1980-talet hade två andra initiativ använt sig av röda band – Mothers Against Drunk Driving (MODD) drev en stor kampanj mot rattfylleri, och invånarna i staden Calexico, Kalifornien visade sitt stöd för kampen mot tobak och narkotika – men efter att flera kända personer sympatiserat med HIV/AIDS-frågan genom att bära det röda bandet i olika sammanhang befästes det snart som en internationell symbol i detta syfte.

– Queen –

Under Freddie Mercurys minneskonsert på Wembley Stadium (påskhelgen 1992), delades mer än 100,000 Röda Band ut till publiken. Bland annat bar George Michael ett när han uppträdde under konserten.

Hiv-Sverige

www.hiv-sverige.se

I Sverige säljs Röda Bandet av Hiv-Sverige. Det är en nationell paraplyorganisation som arbetar för bättre livsvillkor för personer som lever med hiv. Deras röda band finns i olika varianter och kostar antingen 25 eller 50 kronor. Intäkterna går till Hiv-Sveriges arbete för att stödja hivpositiva. Läs mer och beställ [här](#).

Andra band och deras betydelse

Förutom ovan nämnda, finns det en uppsjö av band i olika färger som används för att visa stöd och engagemang i diverse frågor. Till exempel finns det i USA band för nästan alla olika former av cancer (eller grupper av cancersjukdomar).

Följande är exempel på andra färger som ofta nämns när de olika bandens betydelse diskuteras. Givarguiden har dock inte hittat några pågående kampanjer i Sverige för dessa band, varför de inte beskrivs mer utförligt.

- Bruna Bandet anti-tobak (även tarmcancer)
- Grå Bandet mot barnarbete
- Guldbandet mot barncancer
- Rosa/Blå Bandet mot spädbarnsdöd
- Svarta Bandet visar sorg
- Turkosa Bandet för neurologisk forskning